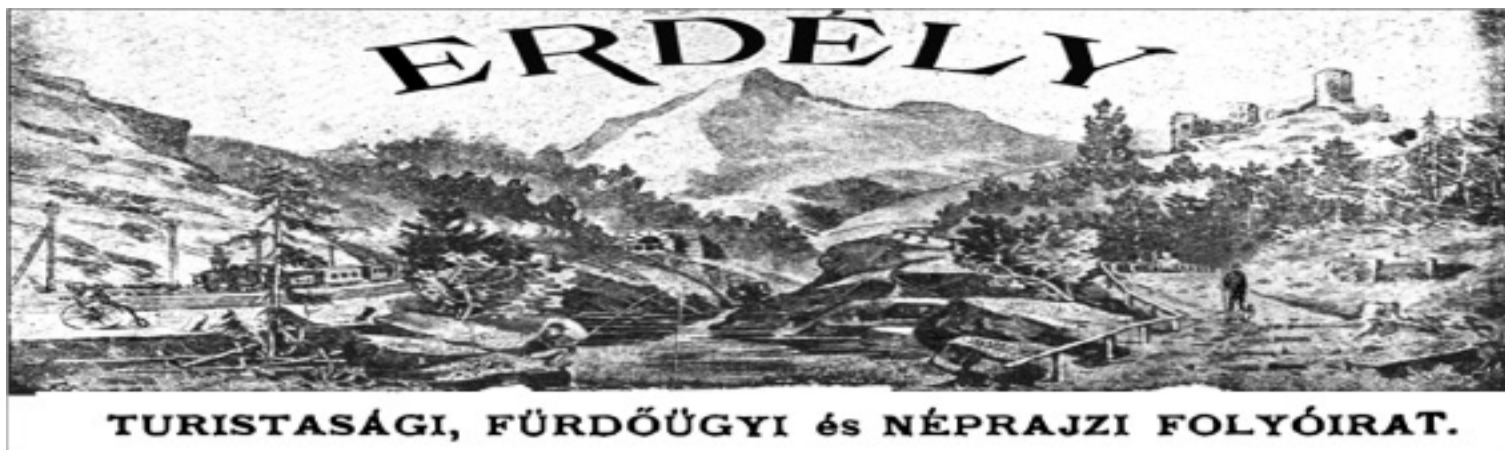

Erdély

ALAPÍTVÁ 1892-BEN

Új sorozat, 122. szám
2018/12.Az Erdélyi Kárpát-Egyesület
– Kolozsvár 1891 ÉrtesítőjeFőszerkesztő: Tóthpál Tamás
(tothpaltamas@gmail.com)
Főmunkatárs: Pál GyöngyiA következő lapszám megjelenik:
2019. január 18.**Hírmorzsza****VÁLTOZIK A TAGSÁGI DÍJ**

■ Az EKE – Kolozsvár 1891 novemberi közgyűlésén sikerült megszavazni néhány változtatást. Ennek megfelelően 2019-től módosul a tagsági díjak összege: dolgozóknak 50 lej, nyugdíjasoknak 30 lej, a 18. életévüket betöltött diákoknak (26 éves korig) pedig 20 lej lesz az éves tagsági díj. Az EKE-tagsággal kapcsolatos bővebb információk megtalálhatóak az egyesület honlapján.

ALAKULÓBAN AZ ÁLLANDÓ ÜGYFÉLSZOLGÁLAT

■ A közgyűlés felhatalmazta az elnökséget, hogy tegye meg a szükséges lépéseket a napi rendszerességgel működő ügyfélszolgálati iroda létrehozásához. A decemberi közgyűlésen bemutatkozott az új irodavezető, és a közeljövőben elkezdődik a potenciális irodahelyiség keresése is.

KÖZGYŰLÉSEK 2019-BEN, BÁNFFY MIKLÓS TELJESÍTMÉNYTÚRA

■ Döntés született a jövő évi közgyűlések és választmányi gyűlések időpontjáról (a pontos dátumok megtekinthetők a honlapon) és egy új teljesítménytúra szervezéséről. A Bánffy Miklósról elnevezett teljesítménytúra az Erdélyi-Szigethegység, Kalotaszeg Felszeg, Havasrekettye, Jósikafalva (Beliş) vidékét célozza meg, időpontja június elejére körvonalazódik. További részletek később.

ÜGYINTÉZÉS AZ IDEIGLENES EKE-IRODÁBAN

■ Tagsági díj vagy túraköltség befizetés esetén keresse fel az EKE – Kolozsvár 1891 ideiglenes ügyfélszolgálati irodáját: Magyar/21 Decembrie 1989 utca 116. szám (az udvaron, a bal oldali épületben), nyitvatartás: hétfőtől csütörtökig 10–14 óra között. Ugyanott megvásárolhatóak az EKE kiadványai (*Erdélyi Gyopár*, EKE-naptár stb.). A közeljövőben változások történhetnek az iroda nyitvatartását illetően, kérjük, figyeljék a honlapot (ekekolozsvar.ro/index.php/rolunk).

KÉSZÜLŐBEN AZ EKE-ESEMÉNYNAPTÁR

■ Folyamatban van a kolozsvári EKE éves eseménynaptárjának szerkesztése, hamarosan megjelenik az egyesület honlapján is.

Felhők felett a Kőközi-szorosban

PÁL GYÖNGYI

November 25-én Torockóra és a Kőközi-szorosba kirándultunk. Borús, ködös reggelen indultunk Kolozsvárról mikrobuszal Magyarlóna felé, Vlád Pál és Kosztin Erika irányításával. Ahogy elhagytuk a várost, mind sűrűbb köd ereszkedett le, semmit sem láttunk a tájból, sem a falvakból a köd és a bepárasodott ablakok miatt. Egy kanyar után előbukkant a Buru felirat, elértük Borrévet és az Aranyos völgyét, majd áthaladva az Aranyos-folyó hídján, Torockó felé folytattuk utunkat, és nemsokára elértük a falu központját.

Torockó (Rimetea) 24 km-re van Nagenyedtől és 7 km-re Borrévtől, egyforma fehér házak, békés hangulat, égig érő sziklák, fenyvesek, titokzatos várromok és rég elhagyott vas-, réz- és aranybányák veszik körül. Ez a különleges táj mintha nem is a földön volna. Aki egyszer ott járt, mindig visszavágyik, örökre szívébe zárja ezt a csodálatos vidéket. Jókai Mór „holdszigete” ez a táj, egyik csodálójaként így írta le az *Egy az Isten* című regényében: „...azon a szigeten minden olyan saját-szerű, mintha egy idegen csillagról származott volna oda. (...) Egy sziklavölgy, melybe csak egy szűk folyamparton s egy bérchasadékon át lehet eljutni. Az Aranyos melletti utat az ezután következő években vágták a sziklaoldalba, míg más részt az Enyed felé vezetőt egy vízár elseperte. Ez a két sziklakapu a völgy természetadta erőssége. Az északi bércoldalt egy őserdő borítja, a délre néző egy óriási kopár szirttömeg, messze fehérlő sziklagérint, melyen egész a völgy lejtőjéig egy bokor sem látszik, itt-ott tatóngó odúktól megszagatva. E meztelen fehér szikla adja az egész völgynek azt a holdtájképi mélaságot. Székelykőnek hívják.”

Az egykori bányászváros a Székelykő hármass csúcsa alatt fekszik, lakói betelepült székeltek. Erdély legnyugatibb székely végvára, egyik legszebb faluja. 1999-ben Torockó Európa Nostra-díjat kapott a kulturális örökség, jelesül a jellegzetes építészet megőrzéséért.

Kiszálltunk a kocsiból és körülnéztünk. A köd kicsit ritkult, halványan kivehető volt a Székelykő. A Gondúztót kerestük fel egy reggeli kávéra. A köd lassan szertefoszlott, előbukkant a kék ég és a reggeli nap sugarai beragyogták a Székely-

kő és az Ordaskő szikláit, a falu fehér házait. Mindig szerettem ezt a vidéket, először gyermekkoromban jártam itt a születéssel a Torockószentgyörgyi várnál, később iskolai táborban, nomádokként sátoroztunk a Székelykő alatt, az egyetemi években a nyarak nagy részét itt töltöttem egy kolléganőmmel, bejártuk a környéket Borrévtől a Kőközi-szorosig, felejthetetlen szép napok voltak, később az EKE vándortáborában, majd kirándulásokon többször jártunk erre.

Mai utunk célja a Kőközi-szoros (Cheile Aiudului, Cheile Vălişoarei vagy Cheile Poienii) baloldali gerince és a Rákos-csúcs (vf. Rachiş, 779 m). A reggeli kávé után Torockógyertyános (Vălişoara)

laszálakkal, száz meg száz festői pont, amelyeket egy egész képgyűjteményben sem lehetne kimeríteni, annál kevésbé lehet azokat leírni... Ez a bűbajos torockói völgy méltó zárójelképezi.”

Gyertyános falutól kezdtük gyalogtúránkat, a Kőközi-szoros bal oldali gerincére indultunk. Nagyon sáros szekérúton indultunk el, vastag sárreteg tapadt a bakancsok talpára. Elértük a Data-szikla felől érkező, a Kőközi-szoros sziklái felé vezető piros pont jelzést. Fűves ösvényen mentünk tovább, szerencsére a sár is lekopott a talpunkról, mert már ólomsúlyként nehezedett a lábunkra. Felfelé haladtunk, hol lankásabb, hol meredekebb részekben – követve a turistajel-

ros sziklafalai között megrekedt köddel, mi a köd felett voltunk. Délnyugat irányban magas, piramis alakú csúcs emelkedett ki a hegygerincek felé, a Pilis (vf. Pleşii) 1250 m magas csúcsa. Tovább haladtunk előre fák, bokrok között, míg elértük a Rákos-csúcsot. A Kőközi-szorosban a szél játékosan tologatta a ködfoszlányokat, fel-felvilant egy részlet, látszott a kacsaringózó patak, a Lovagtemplom (Templul Cavalerilor) panzió középkori várra emlékeztető épülete, a szemközti oldal sziklafalai és kilátói. Fölöttünk az eget fátyolfelhők borították, Nagenyed felé vastag köd fedte a tájat, de a köd felett, valahol messze délen a Fogarasi-havasok hóborította csúcsai felerlettek.

Köd előttünk, köd utánunk, köd felettünk, köd alattunk

felé folytattuk utunkat. A természeti szépségekben gazdag, több mint 2 km hosszú szoros Torockógyertyános közelében található. A Torockó–Nagenyed közötti országúton érhető el, az út itt 250 méter magasságú, sima felületű sziklafalak között vezet, a Dealul Bogza és a Rachiş hegyoldalai határolják. Itt folyik keresztül az Enyed-patak is. Környékén vadregényes vízesések, szorosok és több barlang is található, melyeket Orbán Balázs így jellemezett: „... itt a kis patak csevegő zuhatagja, ott csodálatos idomzatú sziklaoldalok, rakva, toronyszerűleg, fellövellő szik-

zést –, erdőszélen, bozót mellett, közben mind többet és többet láttunk a tájból. Nyugatra a Bedellő vonulata zárta a látóhatárt, jól látszott a Butan-kő kettős csúcsa (1052 m), Gyertyános falu már mélyen alattunk maradt a völgyben, tőle északabbra Bedellő (Izvoarele) falu és a Plaiului szoros, amelyen a Bedellő platójára és a Sárkánykapuhoz lehet eljutni. Még tovább, északnyugat felé, egy dombtetőn a torockószentgyörgyi vár romjait láttuk, mögötte a Szilas-patak völgye, északra a magányos Data-szikla (884 m). Alattunk a Kőközi-szoros, a szo-

Két hét múlva, december 8-án szintén ezen az útvonalon kirándultunk, csak nem Jára felé mentünk, hanem Tordának, de a reggeli sűrű köd akkor is Torockóig kísért. Az idő hidegebb lett, fagypont alatt volt a hőmérséklet, reggel az utak jegesek és csúszósak voltak. A nap még fényesebben ragyogta be a völgyet és a sziklabércet, az égen egyetlen felhő sem lebegett. A Kőközi-szoros jobb oldali gerincét jártuk be, érintve a kilátóponthoz, megcsodálva a festői panorámát, majd Nagenyedre, ahol borkóstolóval zártuk a kirándulást.

Búcsú Szatyitól

Télen-nyáron szervezte a túrákat érdekes ötletekkel (Fotó: 2009)

TÓTHPÁL TAMÁS

November 22-én kísértük utolsó útjára a Házsongárdi temetőbe Szatmári Bélát, egyesületünk, kolozsvári turistatársadalmunk egyik, a megszokott átlagtól elütő egyéniségét. November 19-én hosszadalmas betegség után hunyt el, 77 éves korában. Egy ilyen kor kevés, avagy sok-e egy ember számára? Nehéz ezt megmondani. A tartalomtól függ. Mindenesetre Magyarországon, a bécsi döntés éveinek Kolozsvárán született – amire nagyon büszke is volt –, így már korai természetszeretete révén volt alkalma „megfertőződni” az azt követő évek még élő EKE-szellemisségével. Tanára volt Xantus János, és amúgy az 50-es évektől együtt kirándult mindazokkal a régi „nagy öregekkel”, akik közül sokan az EKE újjáalakulását követő években még rótták a Bükk ösvényeit. Még járt az Udvari-féle, akkor már nem EKE-menedékházként működő menedékházban a szeliceai út szélén...

Mennyire rohan az idő... immár három évtized, döbnek rá..., hiszen akkoriban ismertem meg Bélát! Az akkor még ereje teljében levő „fiatal ember” újjáalakulásától napjainkig végigkísérte a kolozsvári EKE mind eseménytűs, mind mindennapos életét. De nemcsak kísérte, hanem részt is vállalt belőle. Emlékfoszlányok villannak fel gondolataimban. Vlegyászaai túrasorozatok, vándortáborok, Kolozsvárhoz közelebbi vagy távolabbi kirán-

dulások. Tapasztalata révén az EKE első túravezetői közé tartozott, és ebben a minőségében túráit tartalommal töltötte meg. Éveken át egymaga szervezte a Föld napja rendezvényeit a Róka-dombhoz, a Xantus emléktúrákat, farsangtemetéseket a Cérna-forrás tisztására. Mindezeket szórólappokkal, rövid előadásokkal, versekkel, madzagos fotókiállításokkal tarkítva. Azok közé tartozott, akik felfogták a gyökereket, a hagyományokat, a hagyományteremtés jelentőségét egy közösség életében, fejlődésében.

Az emlékfoszlányok emlékekké duzzadva pörögnek tovább. Hogyan költöztünk ki többedmagunkkal '93-ban az EKE-forrás tisztására a forrás újrafoglalásakor. Akkor egy minitengeralattjáró-szerű sátrat húzott fel magának. Szerette a turistakütyüket, mindig volt nála valami érdekes, rendhagyó tartozék. Mint jártuk le '98-ban, és jeleztük a leendő Jó-kai-teljesítménytúra útvonalát, majd később hogyan ástunk be a Hordós-kút felé egy rövid életű jelzőoszlopot. Magamban felidézem az akkori ködöt, melyben sokáig bolyongtunk valahol Komjátszeg felett. Munkálatok az EKE szindi kulcsosházánál, Páter Béla megemlékezésekre való besegítés 2008-tól, borforalók és magyar szolidaritás tüzek a Bács-torokban, szalonna- vagy micsüstögetések bárhol, megérdemelt pihenések, édes semmittevések a Patai sóstónál. Megannyi kedves emlék, és még sorolhatnám őket.

Aztán a kétezres évek második évtizedének közepe tájától kezdett lanyhulni a fiatalos virtus. Kevesebb magashegyi túra, lassan mutatkozott a kor. Akkoriban többször találkoztunk a városban, aztán a mallban, ahol szeretett régi turistajelvények után böngészni a régiségkereskedők kirakodóvásárában. Nyugdíjshoz illően és mert útjába is esett, az Auchanban vásárolta a kenyeret, hidegfelvágottat, a tíz deka gombát a rántottába, aztán jobbára a szintén ott vásárolt sört fogyasztgattuk a Város-tója partján, felidézve közös emlékeinket, tervezgetve a további tennivalókat. De történetei már nemcsak a természetről és turistaalkotásokról szóltak, hanem a háziiorvosnál tett látogatásairól is.

Azonban kedvenc rendezvényeiről még akkoriban sem mondott le, továbbra is kitartóan rendezte Xantus túráit, farsangtemetéseit, bár a bükki kirándulások is egyre lassabban mentek. Annak idején az elhunyt tagtársainkra emlékező halottak napi házsongárdi séta mellé létrehozta a minden volt turistára emlékező túrát, melynek során a Feleki-gerincen, a Mikes-házak előtti keresztre helyezték koszorújukat a résztvevők. Az idén már nem volt benne a havi túratervben.

– Úgy látszik, gyengélkedik – gondoltam magamban, mikor a programot böngésztem. Aztán jött a szomorú hír...

Nyugodjál békében, Béla! Közös emlékeinkre gondolva fogok gyertyát gyújtani a Feleki-gerincen lévő keresztnél.

huzamos ideje tevékenykednek a kultúra különféle területein.

ÚTI BESZÁMOLÓK

■ November 21-én Norvégiáról, a fjordok és gleccserek országáról hallhattunk beszámolót Lakatos Artur kutató előadásában, december 11-én pedig Kiss Olivér újságíró kalauzolt el három útítársával együtt Kazahsztán és Kirgizisztán festői szépségű tájaira. Mindkét esemény nagyszámú közönséget vonzott be, így a közeljövőben az egyesület rendszeresen tervez hasonló jellegű ismeretterjesztő előadásokat szervezni.

A MAGYAR KULTÚRA LOVAGJA LETT KOVÁCS DIÓSZEGI ZSUZSA

■ Az egyesület oszlopos tagja, Kovácsné Diószegi Zsuzsa túravezető elnyerte a Magyar Kultúra Lovagja címet a történelmi események és épített örökség népszerűsítéséért. Lovagias tettei felsorolásánál a következők szerepelnek: „...az erdélyi magyarság fáradhatatlan kultúraszervezője, magyar kisközösségek építője. Honismereti túrái magyarságismeretben és művelődési ismeretben gazdag, tematikus események. Az általa vezetett programok értelem- és érzelemgazdagítók.” Az elismerést a magyarországi Falvak Kultúrájáért Alapítvány ítéli oda mindazoknak, akik

Bakancslista

■ Az EKE – Kolozsvár 1891 fotóklubja *Állatvilág* címmel rendezett kiállítást a hidelvei református templom gyülekezeti otthonában. A kiállítás 2019. január 7-ig tekinthető meg istentiszteletek alkalmával, hétfőn, kedden és csütörtökön 9 és 12 óra között, szerdán és pénteken 16 és 19 óra között. **Kiállítók:** Bozsoki Adrienn, Fazakas Ferenc, Jójárt Endre, Kalló Márta, Korom Mária, Lőrinczi István és Mezei Elemér.

■ **Január 2. (szerda):** Évnyitó túra a Péter-gerincen (7 km). Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Szervezők: Fazakas Ferenc és Székely Lavotta.

■ **Január 5. (szombat):** Hagyományos Árpád-csúcs túra (20 km, 400 m szintkülönbség). Találkozás 10 órakor a Monostori végállomáson. Szervező: Kiss János.

■ **Január 7. (hétfő):** Házsongárdi séta. Találkozás 14 órakor a temető bejáratánál. Szervezők: Kovács D. Zsuzsa és Lőrinczi István.

■ **Január 9. (szerda):** István-forrás (9 km). Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Szervező: Székely Lavotta ♦ 18 órától közgyűlés a János Zsigmond Unitárius Kollégiumban (fizikum, földszint).

■ **Január 10. (csütörtök):** 18 órától választmányi gyűlés és a túravezetői testület tanácskozása az Apáczai Csere János Elméleti Líceumban (9-es terem, földszint).

■ **Január 12. (szombat):** Feleki sípálya–Feleki stadion (16 km, 350 m szintkülönbség). Találkozás 10 órakor a 20-as autóbussz román opera melletti megállójában. Szervező: Kiss János ♦ Mike-si-tó (22 km). Találkozás 8.45 órakor az M16-os (40-es) autóbussz román opera melletti megállójában. Szervező: Fazakas Ferenc.

■ **Január 13. (vasárnap):** Kolozsvári panoráma: Gruja–Törökvágás–Hója gerinc–Kányafő (10 km). Találkozás 9.45 órakor a 38-as autóbussz Széchenyi téri megállójában. Szervező: Pál Gyöngyi.

■ **Január 16. (szerda):** Cérna-forrás (8 km). Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Szervező: Székely Lavotta.

■ **Január 17. (csütörtök):** *Tér és idő* – fotókiállítás a Györkös Mátyás Emlékházban (Majális utca 5). Megnyitó 18.30 órakor. Közreműködik Fazakas Ferenc, aki skóciai útjáról fog vetíteni. Szervező: Bozsoki Adrienn.

■ **Január 19. (szombat):** Medve-gerinc–Bükk-tető–Uraság erdejé–Szászfenes (12 km, 300 m szintkülönbség). Találkozás 10 órakor az M21-es Bucium utcai végállomásán. Szervező: Kiss János ♦ Kőkényszédés Sztánán (6 km). Találkozás 7.15 órakor a vasútállomáson (CFR vonattal 7.40-kor)*. Szervező: Bagaméri Tibor. Bejelentkezni telefonon.

■ **Január 20. (vasárnap):** Gyalogtúra: Sztána–Egeres (18 km). Találkozás 7.15 órakor a vasútállomáson (CFR vonattal 7.40-kor)*. Szervező: Szima Márton. Bejelentkezni telefonon ♦ Lombi-erdő–Kajántói fenyves (10 km). Találkozás 10 órakor a 31-es autóbussz Giordano Bruno utcai megállójában (szemben a Beta távolsági busz megállóval). Érdeklődni telefonon. Szervező: Vlád Pál.

■ **Január 23. (szerda):** Rejtett-forrás (7 km). Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Szervező: Székely Lavotta.

■ **Január 26. (szombat):** Gorbó-völgyi jeges alakzatok (20 km, 350 m szintkülönbség). Szervező: Kiss János. Érdeklődni telefonon.

■ **Január 27. (vasárnap):** Gorbó-völgye–Brüll-kilátó–Slamovics-ház (szalonnasütés)–Bartha-kilátó (15 km). Találkozás 9 órakor a monostori végállomáson. Szervező: Csorba Anna.

■ **Január 30. (szerda):** Séta a Gorbó-völgyben (8 km) és a Slamovics-ház–Brüll kilátó útvonalon (12 km). Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Szervezők: Székely Lavotta és Fazakas Ferenc.

* A vonatok menetrendjében januárban lehet változás, kérjük figyelni.

Februári előzetes

■ **Február 10. (vasárnap):** Honismereti kirándulás Nagyszebenbe. Szervező: Szima Márton.

■ **Február 17. (vasárnap):** Téli séta az erdőben: Pusztatopa–Egeres. Szervező: Szima Márton.

További naprakész információk a honlapon: www.ekekolozsvar.ro

Ügyfélszolgálat

■ **Ideiglenes iroda:** Magyar/1989. december 21. utca 116. (udvar, baloldali épület), hétfőtől csütörtökig 10–14 óra között. ♦ **Pénztár, titkárság** a székházban (Fürdő/Cardinal Iuliu Hossu utca 20. sz., 13-as ajtó): hétfő 17–18, csütörtök 11–12 óra között, illetve a meghirdetett közgyűléseken és választmányi gyűléseken. ♦ **EKE-fotóklub:** kedden 17 órától. ♦ **Könyvtár:** hétfőn 17–18 óra között. Bejelentkezni telefonon.

Túravezetők, szervezők elérhetőségei

Bagaméri Tibor 0742-776930	Székely Lavotta 0748-036290
Bozsoki Adrienn 0747-049433	Vlád Pál 0264-435866
Csorba Anna 0740-407652	
Fazakas Ferenc 0752-640319	Elnök: Szima Márton 0766-703575
Kiss János 0364-807639	Titkár: Branea Róbert 0723-400496
Kovács D. Zsuzsa 0747-070790	Pénztáros: Molnár Ildikó 0742-471280
Lőrinczi István 0747-136310	
Pál Gyöngyi 0742-373546	Könyvtáros: Székely Lavotta

Rendezvényeire minden érdeklődőt szeretettel vár az EKE – Kolozsvár 1891!